

Laddina keel omma asja ajjada. Sedda nüüd om wajja Laddina kolen lige holega oppi.

Meie olleme minnema ajjastaja kalendrin kõnneinu, kuis mõnda; nink mitmasuggust mõistmist ja tundmist sellel tarbis om, ke kui õige henge karjus peap Summala sõnna kulutama ja sõamide päle külwama, ehk sellel, kelle töö om, haigid kaaslähkäm- bid arstida, ehk sellel, kelle hoolde antas riidlejide wajjel õigust mõista ehk kohhut mõista kurjateggi- jide päle. Sedda mõistmist nink tundmist külwetas surin kolen, nink se semen, kui temma melen saap petus nink hoietus ütten kaunin usfutawan sõamen, kannap õnneliko suggu, mes ka sulle hääs tulley, kui sul sedda omman urtsikun wajja om. Sest kui sinna kerkikust koddo läät nink juttus om sinno sõant koostotanu, sis om se koostotaw waimolik wessi so sõame kuiwanu ma päle tulnu üttest ojjakesest, mes wälja tulley sest surest tarkusest jöest, mes surin kolen wolap. Nink kui sinna haige maan ollet wote pääl nink tohter tulley sinno mannu nink annap sulle se rohhi, mes so wallu ärrawõttap nink sulle terwust jälle kätte annap, es sul sis ossa sa sest tarkuse wiljast, mes waiwaga opjide waimo päle külweti ni kui põllo päle? Sepärrast kae iks tennoliko sõamega Uniwersiteti majja päle nink mälleta sedda õnnistamist, mes säält jubba sinno päle om tulnu nink weel wõip tulla.

Ent sa tijat ka, et peat sement külwama häste harritu ma päle, kui ta peap iddanema nink kas- wama, nink et kui ligeparemb semen saap holega külwetus ütte harrimata sõda päle, et sis põimo ei olle lota. Mätse nida peap ka poisit waim sama walmistetust, sedda tulloga wastawõtma, mes targa nink oppetetu mehhe oppetawa Summala tundmistest, arstmisest, säedusist, kohtust nink õigusest nink muist tarwilikuist tundmistest. Särastest süggawambast oppusest ei wõi mitte eggäüts arwo sada, kes adra

taggast ehk hantwärgi koast ehk poest tahhas õkwa suurte koli minna. Särastidega olles tarkuse põllo pääl luggu nida, kui tahhas ütse innemine, kes ei mõista atra hoita, ütse tallemajja wõtta; — ta saas põllo pääl saisma nink es tias, mes tetta. Misam- moti saas tõine ilma nõwwota saisma tundmise waimoliko põllo pääl, kui temma waim ei olle har- rinu sedda tööd teggema, mes waimo põllo pääl tetta. — Särast tarwiliko waimo-harjotust nüüd antas särastin kolen, kennest nüüd kõnneleme, no- rile innemisele, kea tahtwa Uniwersitetin süggawam- bat oppust sada ehk tuderida. Sepärrast kutsutas neid kole ka Kinnasiumis, se om ärraselletetu: harjotamise-kool. Särastin kolin peawa nore inne- mise 8 ehk 10 ajjastaiga rüüsimä, enne kui neid arwatas walmi ollewat, Uniwersiteti süggawambat oppust tulloga wastawõtma.

Mes oppust nüüd Kinnasiumin poisjele antas? Mitte ütfinda sedda oppust, mes sinna esst tijat tarwilik nink tullulik ollewat, ni kui om ramato luggemine, mes sinna latse põlwen esst ollet opnu nink nink läbbi sinna Summala sõnnast wõit sõant koostotada nink ka mõnnest tõisest ramatust hääd op- pust sada; ehk kirjotamine nink rehendamine, mes päiwalikun ellun ja kauplemisen tullulik om; ehk Katekismuse, Piibli nink waimoliko laule tundmine, mes sul ristinnemise saisusen tarwis om. Sedda kuit wõis ka lühhemban ajjan oppata nink sedda tundmist peawa poisjele päleke pään ütten toma, kui neid Kinnasiumi-koli wastawõtetas. Säält opwa poisit Laddina nink Kreka-keelt, et nemma wannust targust ramatuist wõiwa häste arwo sada. Opwa ka Wenne-keelt ni selgede, et nemma sen kelen wõiwa häste kõnnelda nink kirjutada kõrgist asjust, nink se tarwis lät süggawambat kele- tundmist wajja, kui sedda kele-murde, mes päiwalikun ellun willand om. Opwa ka neid sündinuid asju, mes wannast ajjast